

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

ਪੰਜਾਬੀ

بنجابي

ثَلَاثَةُ الْأُصُولِ وَأَدِلَّتْهَا

ਤਿੰਨ ਉਸੂਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ

ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤ-ਤਮੀਮੀ
(ਰੱਬ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ)

ثَلَاثَةُ الْأُصُولِ وَأَدِلَّتُهَا

ਤਿੰਨ ਉਸੂਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ

لِلشَّيْخِ

مُحَمَّدِ التَّمِيمِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ

ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤ-ਤਮੀਮੀ (ਰੱਬ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ)

ਤਿੰਨ ਉਸੂਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ

ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਉਹਨਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਈ ਸਿੱਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ: ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਅਤੇ ਨਬੀ ਮੁਹੰਮਦ ﷺ ਦੀ ਪਛਾਣ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਕੁਰਾਨ ਅਤੇ ਹਦੀਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਈਮਾਨ ਅਤੇ ਨੇਕ ਅਮਲਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਤਿੰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ

ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤ-ਤਮੀਮੀ (ਰੱਬ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ)

ਸ਼ੁਰੂ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਅਤਿਅੰਤ ਮਿਹਰਬਾਨ ਅਤੇ ਰਹਿਮ ਫ਼ਰਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਜਾਣ ਲਵੋ - ਅੱਲਾਹ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ - ਕਿ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਚਾਰ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਵਾਜਿਬ ਹੈ:

ਪਹਿਲਾ: ਇਲਮ, ਅਤੇ ਇਹ ਹੈ: ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ, ਉਸਦੇ ਨਬੀ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ, ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।

ਦੂਜਾ: ਇਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ।

ਤੀਜਾ: ਇਸ ਵੱਲ ਬੁਲਾਉਣਾ।

ਚੌਥਾ: ਇਸ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ 'ਤੇ ਸਬਰ ਕਰਨਾ।

ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ: ਬਿਸਮਿੱਲਾਹਿਰ ਰਹਮਾਨਿਰ ਰਹੀਮ

﴿وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ﴿٣﴾ وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٤﴾﴾

ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਸਹੁੰ

ਬੇਸ਼ੱਕ ਮਨੁੱਖ ਘਾਟੇ ਵਿਚ ਹੈ।

ਛੁੱਟ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ, ਜਿਹੜੇ ਈਮਾਨ ਲਿਆਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਚੰਗੇ ਕਰਮ ਵੀ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਹੱਕ ਸੱਚ (ਆਖਣ) ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ (ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ) ਸਬਰ ਕਰਨ (ਭਾਵ ਡਟੇ ਰਹਿਣ) ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਕੀਤੀ। [ਅਲ-ਅਸਰ:1-3].

ਅਲ-ਸ਼ਾਫ਼ਿਈ, ਰੱਬ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ, ਨੇ ਕਿਹਾ: ਜੇਕਰ ਅੱਲਾਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਖਲੂਕ 'ਤੇ ਇਸ ਸੂਰਤ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਾਜ਼ਿਲ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

ਅਤੇ ਬੁਖਾਰੀ (ਰਹਿਮਹੁੱਲਾਹ ਤੁਹਾਨੂੰ) ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ: ਬਾਬ: ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਅਮਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਲਮ; ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ: ਤਾਂ ਜਾਣ ਲਓ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੂਜਾ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗੋ... [ਮੁਹੰਮਦ:9], ਤਾਂ ਉਸ (ਅੱਲਾਹ) ਨੇ ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਅਮਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਲਮ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ।

ਜਾਣ ਲਵੋ- ਅੱਲਾਹ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ -: ਕਿ ਹਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ:

ਪਹਿਲਾ: ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਸਾਨੂੰ ਰਿਜ਼ਕ ਦਿੱਤਾ,

ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ; ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਰਸੂਲ ਭੇਜਿਆ। ਮੈਂ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਨੀ, ਉਹ ਜੰਨਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਨਾਫਰਮਾਨੀ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ।

ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۗ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْدًا وَبَيْلًا ۝﴾

ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਰਸੂਲ (ਮੁਹੰਮਦ ਸ:) ਭੇਜਿਆ ਜਿਹੜਾ (ਕਿਆਮਤ ਦਿਹਾੜੇ) ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਗਵਾਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਫਿਰਅੌਨ ਵੱਲ ਰਸੂਲ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

ਫਿਰਅੌਨ ਨੇ ਉਸ ਰਸੂਲ ਦੀ ਨਾਫਰਮਾਨੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰੜਾਈ ਨਾਲ ਫੜ ਲਿਆ। [ਅਲ-ਮੁਜ਼ੱਮਿਲ: 15-16].

ਦੂਜਾ: ਅੱਲਾਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭਾਗੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਨਾ ਕੋਈ ਨੇੜੇ ਲਿਆਂਦਾ ਫਰਿਸ਼ਤਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਨਬੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ:

﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۝﴾

“ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਸਜਿਦਾਂ ਕੇਵਲ ਅੱਲਾਹ ਲਈ ਹਨ,, ਇਸ ਲਈ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਾ ਪੁਕਾਰੋ।” (18) ਸੂਰਤ ਅਲ-ਜਿੰਨ ਆਇਤ-18)

ਤੀਜਾ: ਜਿਸਨੇ ਰਸੂਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ; ਉਸ ਲਈ ਅੱਲਾਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਸੂਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ

ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਾਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٥﴾﴾

“ਤੂੰ ਹਰਗਿਜ਼ ਕੋਈ ਐਸੀ ਕੌਮ ਨਹੀਂ ਲੱਭੇਗਾ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ :ਤੇ ਇਮਾਨ ਰਖਦੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਸੂਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਣ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਉ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਟੁੰਬ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਇਮਾਨ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਲੋਂ ਰੂਹ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਜੰਨਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਨਦੀਆਂ ਵਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਦੀਵ ਰਹਿਣਗੇ। ਅੱਲਾਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਏ। ਇਹ ਲੋਕ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਟੋਲੀ ਹਨ, ਸੁਣ ਲਓ! ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਟੋਲੀ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹੈ।” [ਸੂਰਤ ਅਲ-ਮੁਜਾਦਿਲਾ 22].

ਜਾਣ ਲਵੋ - ਅੱਲਾਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾਵੇ - ਕਿ ਹਨੀਫ਼ੀਅਤ - ਇਬਰਾਹੀਮ ਦਾ ਧਰਮ - ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੀਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਲਾਹ ਲਈ ਖਾਲਿਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਇੱਕ ਦੀ ਹੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦਾ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

ਮੈਂਨੇ ਜਿੰਨਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਸਾਜਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੀ ਹੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ। (ਸੂਰਤ ਅੱਜ-ਜ਼ਾਰਿਆਤ ਆਯਤ-56) ਅਤੇ "ਮੇਰੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰਦੇ ਹਨ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੁਕਮ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਤੌਹੀਦ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ: ਕੇਵਲ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰਨੀ।

ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਨਾਹੀ ਸ਼ਿਰਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ: ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਨਾ।

ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਾਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا...﴾

ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਕ ਨਾ ਬਣਾਓ... (ਸੂਰਤ ਅਨ-ਨਿਸਾ ਆਇਤ-36)

ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਤੈਥੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ: ਉਹ ਤਿੰਨ ਅਸੂਲ ਕੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਣਨਾ ਮਨੁੱਖ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ?

ਤਾਂ ਕਹੋ: ਬੰਦੇ ਦਾ ਆਪਣੇ ਰੱਬ, ਆਪਣੇ ਧਰਮ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਬੀ ਮੁਹੰਮਦ ﷺ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ।

[ਪਹਿਲਾ ਮੂਲ]

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ: "ਤੁਹਾਡਾ ਰੱਬ ਕੌਣ ਹੈ?"

ਤਾਂ ਕਹੋ: ਮੇਰਾ ਰੱਬ ਅੱਲਾਹ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰਾ ਰੱਬ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਇਲਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

ਸਾਰੀਆਂ ਤਾਰੀਫ਼ਾਂ ਤੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਉਸ ਅੱਲਾਹ ਲਈ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਕੁੱਲ ਜਗਾਨਾਂ ਦਾ ਰੱਬ ਹੈ।² (ਸੂਰਤ ਅਲ-ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਆਇਤ-2) ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਆਲਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਆਲਮ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਾਂ।

ਫੇਰ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣਿਆ?

ਤਾਂ ਕਹੋ: ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਖ਼ਲੂਕਾਤ ਦੁਆਰਾ।

ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਤ, ਦਿਨ, ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਚੰਦ ਹਨ।

ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ: ਸੱਤ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸੱਤ ਧਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ।

ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ

وَأَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾

“ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਅਤੇ ਦਿਨ, ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਚੰਦ ਹਨ। ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਸਜਦਾ ਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੰਦ ਨੂੰ, ਪਰ ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਸਜਦਾ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸੀ ਦੀ ਹੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰਦੇ ਹੋ।”

[ਸੂਰਤ ਹਾ, ਮੀਮ, ਅਸ-ਸਜਦਾ/ ਫ਼ੁੱਸਿਲਤ: 37]

ਅਤੇ ਰੱਬ ਤਆਲਾ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَىٰ الْعَرْشِ يُعْشَىٰ اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿37﴾

«ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਰੱਬ ਅੱਲ੍ਹਾਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਸਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਫਿਰ ਅਰਸ਼ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਰਾਤ ਨਾਲ ਦਿਨ ਨੂੰ ਢੱਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੂਰਜ, ਚੰਦ ਅਤੇ ਤਾਰੇ — ਸਭ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਮੁਸੱਭਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੁਣ ਲਓ! ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦੀ ਹੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਅਤੇ (ਉਸ ਦਾ ਹੀ) ਹੁਕਮ ਹੈ। ਬੜੀ ਬਰਕਤ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅੱਲ੍ਹਾਹ, ਜੋ ਸਭ ਜਹਾਨਾਂ ਦਾ ਰੱਬ ਹੈ।» (ਸੂਰਤ ਅਲ-ਆਰਾਫ਼ ਆਇਤ:54)

ਅਤੇ ਰੱਬ ਹੀ ਮਾਬੂਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਬੂਤ: ਅੱਲ੍ਹਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿38﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۗ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿39﴾

ਹੇ ਲੋਕੋ! ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਉਸ ਰੱਬ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਥੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਾਲੇ ਬਣ ਸਕੋ।

ਉਹ (ਰਬ) ਜਿਸਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਧਰਤੀ ਦਾ ਫ਼ਰਸ਼ ਵਿਛਾਇਆ ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਛੱਤ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਪਾਣੀ (ਮੀਂਹ) ਉਤਾਰਿਆ, ਉਸੇ ਰਾਹੀਂ (ਧਰਤੀ ਵਿੱਚੋਂ) ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ) ਉਪਜ ਕੱਢ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਰੋਜ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅੱਲਾਹ ਦਾ ਸ਼ਰੀਕ²² (ਸਾਂਝੀ) ਨਾ ਬਣਾਉ ਜਦ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਵੀ ਹੋ। [ਸੂਰਤ ਅਲ-ਬਕਰਾਹ: 21-22]

ਇਬਨੇ ਕਸੀਰ, ਰੱਬ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ, ਨੇ ਕਿਹਾ: ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਖਾਲਿਕ ਹੀ ਇਬਾਦਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਬਾਦਤ ਦੀਆਂ ਉਹ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: - ਜਿਵੇਂ ਕਿ: ਇਸਲਾਮ, ਈਮਾਨ ਅਤੇ ਇਹਸਾਨ। ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ: ਦੁਆ, ਖ਼ੋਫ਼, ਉਮੀਦ, ਭਰੋਸਾ, ਚਾਹਤ, ਡਰ, ਨਿਮਰਤਾ, ਭੈਅ, ਤੌਬਾ ਕਰਨਾ, ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ, ਪਨਾਹ ਲੈਣਾ, ਮਦਦ ਮੰਗਣਾ, ਕੁਰਬਾਨੀ, ਨਜ਼ਰ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਬਾਦਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ - ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕੇਵਲ ਅੱਲਾਹ ਤਾਆਲਾ ਲਈ ਹੀ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਬੂਤ ਅੱਲਾਹ ਤਾਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ:

(وَإِنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿٢٠﴾)

ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਮਸੀਤਾਂ ਕੇਵਲ ਅੱਲਾਹ ਲਈ ਹਨ, ਸੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਾ ਪੁਕਾਰੋ।¹⁸ ਸੂਰਤ ਅਲ-ਜ਼ਿੰਨ ਆਇਤ-18)

ਇਸ ਲਈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਮੁਸ਼ਰਿਕ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਦੀ

ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ:

﴿وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ
لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ﴾ (iv)

ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਕੋਈ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਇਲਾਹ ਨੂੰ (ਮਦਦ ਲਈ) ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਦਲੀਲ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਦੀ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕਰਨਾ ਰੱਬ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਾਫ਼ਿਰ ਲੋਕ ਕਦੇ ਵੀ ਸਫ਼ਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। [ਅਲ-ਮੁਮੀਨ: 117].

ਅਤੇ ਹਦੀਸ ਵਿੱਚ:

"الدُّعَاءُ مَخُّ الْعِبَادَةِ".

«ਦੁਆ ਇਬਾਦਤ ਦਾ ਮਗਜ਼ ਹੈ।»

ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي
سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾ (v)

ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਲਣਹਾਰ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਪੁਕਾਰੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਾਂਗਾ। ਸੱਚ ਜਾਣੋਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਮੇਰੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜਦੇ ਹਨ ਉਹ ਲੋਕ ਜ਼ਲੀਲ ਹੋਕੇ ਨਰਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਸੂਰਤ .ਗਾਫ਼ਿਰ ਆਇਤ-60)

ਖ਼ੌਫ਼ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿...فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا مِنِّي إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

(ਹੇ ਮੁਸਲਮਾਨੋ!) ਸੈ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਕਾਫ਼ਿਰਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰੋ (ਸਰੋ) ਮੈਥੋਂ ਡਰੋ ਜੇ ਤੁਸੀਂ (ਸੱਚੇ) ਮੇਮਿਨ ਹੋ। [ਆਲੇ-ਇਮਰਾਨ: 175].

ਅਤੇ ਆਸ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿...فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ﴾

﴿أَحَدًا﴾

ਫੇਰ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਰੱਬ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇਕ ਅਮਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਕ ਨਾ ਕਰੇ। (ਸੂਰਤ ਅਲ-ਕਹਫ਼ ਆਇਤ-110)

ਤਵੱਕੁਲ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿...وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚੇ ਮੋਮਿਨ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਉੱਤੇ ਹੀ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਸੂਰਤ ਅਲ-ਮਾਈਦਾ: 23], ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਫਰਮਾਨ:

﴿...وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ...﴾

ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅੱਲਾਹ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਉਹੀਓ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। [ਸੂਰਤ ਅਤ-ਤਲਾਕ: 3].

ਅਤੇ ਰੱਗਬਤ, ਡਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ੂਅ ਦਾ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿...إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْأَرُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خِدْعِينَ﴾

...ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਭਲੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਛੇਤੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਸਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਡਰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਕਾਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਝੁਕਦੇ ਸਨ। (ਸੂਰਤ ਅਲ-ਅੰਬੀਆ ਆਇਤ-90)

ਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿...فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ...﴾

ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰੋ ਸਗੋਂ ਮੇਥੋਂ ਹੀ ਡਰੋ। ਸੂਰਤ ਅਲ-
ਮਾਈਦਾ:3

ਅਤੇ ਇਨਾਬਤ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿وَأَنبِئُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ...﴾

ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪਾਲਣਹਾਰ ਵੱਲ ਮੁੜ ਆਓ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੇ
ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਬਣ ਜਾਓ... (ਸੂਰਤ ਅਜ਼-ਜੁਮਰ ਆਇਤ:54)

ਇਸਤਿਆਨਤ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

ਅਸੀਂ ਤੇਰੀ ਹੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੇਥੋਂ ਹੀ (ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ)
ਮਦਦ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। (ਸੂਰਤ ਅਲ-ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਆਇਤ-5), ਅਤੇ ਹਦੀਸ
ਵਿੱਚ ਹੈ:

"إِذَا اسْتَعْنَتْ فَاسْتَعِينِ بِاللَّهِ".

ਜੇ ਤੂੰ ਮਦਦ ਮੰਗੇ, ਤਾਂ ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਮਦਦ ਲੈ।

ਪਨਾਹ ਮੰਗਣ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾

(ਹੇ ਨਬੀ!) ਤੁਸੀਂ ਆਖੋ ਕਿ ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਦੇ ਰੱਬ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ
ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ। [ਸੂਰਤ ਅਲ-ਫ਼ਲਕ: 1], ਅਤੇ

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾

(ਹੇ ਨਬੀ!) ਆਖ ਦਿਓ ਕਿ ਮੈਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਰੱਬ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ
ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ। (ਸੂਰਤ ਅਨ-ਨਾਸ: 1)

ਇਸਤਿਗਾਸਾ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ...﴾

(ਹੇ ਮੇਮਿਨੋ! ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ) ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਤੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ, ਫੇਰ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ (ਬੇਨਤੀ) ਸੁਣ ਲਈ... (ਸੂਰਤ ਅਨਫਾਲ ਆਇਤ: 9)

ਜ਼ਬਰ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣٧﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ...﴾

(ਹੇ ਨਬੀ!) ਤੁਸੀਂ ਆਖ ਦਿਓ ਕਿ ਮੇਰੀ ਨਮਾਜ਼, ਮੇਰੀ ਕੁਰਬਾਨੀ, ਮੇਰਾ ਜੀਨਾ ਤੇ ਮੇਰਾ ਮਰਨਾ, ਇਹ ਸਭ ਅੱਲਾਹ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੀ ਸਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਹੈ।

ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਂਝੀ ਨਹੀਂ... (ਸੂਰਤ ਅਲ-ਅਨਾਮ ਆਇਤ-162-163-) ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਵਿੱਚ:

"لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ."

ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਸ ਤੇ ਲਾਹਨਤ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਜ਼ਬਾਹ ਕੀਤਾ।

ਨਜ਼ਰ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿يُؤْفُونَ بِالَّذِرِّ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ﴿٧٠﴾﴾

ਉਹ (ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ) ਆਪਣੀਆਂ ਸੁੱਖਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਹਾੜਿਓ ਭੈ-ਭੀਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਬਿਪਤਾ (ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੇ) ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ। (ਸੂਰਤ ਅਲ-ਇਨਸਾਨ ਆਇਤ:7)

[ਦੂਜਾ ਅਸਲ]

ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਦਾ ਗਿਆਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ:

ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਇਕਤਾ ਅੱਗੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਰਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਰਤਾ-ਕਰਤਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ।

ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਤਿੰਨ ਦਰਜੇ ਹਨ: ਇਸਲਾਮ, ਇਮਾਨ, ਤੇ ਇਹਸਾਨ।

ਅਤੇ ਹਰ ਮਰਤਬੇ ਦੇ ਰੁਕੂਨ ਹਨ।

ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਪੰਜ ਥੰਮ ਹਨ: ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਮਾਬੂਦ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ﷺ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਰਸੂਲ ਹਨ, ਨਮਾਜ਼ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ, ਜ਼ਕਾਤ ਦੇਣਾ, ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਰੋਜ਼ੇ ਰੱਖਣਾ, ਅਤੇ ਬੈਤੁੱਲਾਹ ਹਰਾਮ ਦਾ ਹੱਜ ਕਰਨਾ।

ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا

هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਹੋਰ ਕੋਈ ਇਲਾਹ ਨਹੀਂ ਅਤੇ (ਇਹੋ ਗਵਾਹੀ) ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਲੋਕ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸੇ ਸਾਰੀ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਹੋਰ ਕੋਈ ਇਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਉਹੀਓ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਦਾਨਾਈ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸੂਰਤ ਆਲੇ- ਇਮਰਾਨ:18

ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: ਸੱਚੀ ਇਬਾਦਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਕੋਈ ਮਾਬੂਦ ਨਹੀਂ ਸਿਵਾਏ ਅੱਲਾਹ ਦੇ।

ਲਾ ਇਲਾਹ" — ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਫੀ।

ਇੱਲੱਲਾਹ" ਇਬਾਦਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਕੱਲੇ ਅੱਲਾਹ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ

ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਸਦੀ ਇਬਾਦਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭਾਗੀਦਾਰ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭਾਗੀਦਾਰ ਨਹੀਂ।

ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٦٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي..﴾

(ਹੇ ਨਬੀ! ਉਹ ਵੇਲਾ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰੋ) ਜਦੋਂ ਇਬਰਾਹੀਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੇਰਾ ਇਹਨਾਂ ਬੁਤਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਤੁਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ।

ਛੁੱਟ ਉਸ ਤੋਂ ਜਿਸ (ਅੱਲਾਹ) ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ.. (ਸੂਰਤ ਅਜ਼-ਜੁਖਰਫ਼ ਆਇਤ-26-27), ਅਤੇ ਰੱਬ ਤਆਲਾ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ:

﴿قُلْ يٰٓأَهْلَ الْكِتٰبِ تَعٰلَوْٓا۟ اِلٰى كَلِمَةٍ سَوَآءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اَلَّا نَعْبُدَ اِلَّا اللّٰهَ وَلَا نَشْرِكُ بِهٖ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا اَرْبَابًا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَاِنْ تَوَلَّوْٓا۟ فُقُوْٓا۟ اَشْهَدُوْٓا۟ۙ اِنَّا مُسْلِمُوْنَ ﴿٦٧﴾﴾

(ਹੇ ਨਬੀ!) ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਦਿਓ ਕਿ ਹੇ ਕਿਤਾਬ ਵਾਲਿਓ! ਆਓ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਜਿਹੜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਲੇ ਸਾਂਝੀ ਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਨਾ ਕਰੀਏ, ਨਾ ਉਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਕ ਬਣਾਈਏ ਅਤੇ ਨਾ ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੱਬ ਬਣਾਈਏ (ਭਾਵ ਰੱਬ ਦੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਹਾਂ) ਫੇਰ ਵੀ ਜੇ ਉਹ ਮੂੰਹ ਮੋੜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਖ ਦਿਓ ਕਿ ਗਵਾਹ ਰਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ (ਆਗਿਆਕਾਰੀ) ਹਾਂ। (ਸੂਰਤ ਆਲੇ-ਇਮਰਾਨ ਆਇਤ -64)

ਮੁਹੰਮਦ ﷺ ਦੇ ਰਸੂਲ ਹੋਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾

(ਹੇ ਲੋਕੋ!) ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪੈਗੰਬਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਹੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਾਣ ਵਿਚ ਵੇਖਕੇ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਲਾਲਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਈਮਾਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਅਤਿ ਕੌਮਲ ਚਿੱਤ ਤੇ ਰਹਿਮ ਫ਼ਰਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। (ਸੁਰਤ ਅਤ-ਤੌਬਾ ਆਇਤ-128)

«ਮੁਹੰਮਦ ﷺ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਰਸੂਲ ਹਨ» ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ, ਜੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਣਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਵਰਜਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਚਣਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਸਿਰਫ਼ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਨਮਾਜ਼, ਜ਼ਕਾਤ, ਅਤੇ ਏਕਸ਼ੂਰਵਾਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ﴾

ਜਦ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਲਈ ਹੀ ਖ਼ਾਲਿਸ ਕਰਕੇ ਇਕਾਗਰ ਹੋਕੇ ਉਸੇ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰਨ, ਉਹ ਨਮਾਜ਼ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਕਾਤ ਅਦਾ

ਕਰਨ, ਇਹੋ ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਹੈ। [ਅਲ-ਬੱਯਨਾ: 5]।

ਰੋਜ਼ੇ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

ਹੇ ਲੋਕੋ! ਜਿਹੜੇ ਈਮਾਨ ਲਿਆਏ ਹੋ! ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਸੰਮ (ਰੋਜ਼ੇ ਰਖਣਾ) ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫ਼ਰਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਥੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ) ਗੁਜ਼ਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਰੱਬ ਤੋਂ ਡਰਨ ਵਾਲੇ ਬਣ ਜਾਵੋ। (ਸੂਰਤ ਅਲ-ਬਕਰਹ ਆਇਤ-183)

ਹੱਜ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿...وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾

ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੋ ਇਸ ਵੱਲ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਘਰ ਦਾ ਹੱਜ ਕਰਨਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ (ਹੱਜ ਦਾ) ਇਨਕਾਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਅੱਲਾਹ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾ ਹੋ। (ਸੂਰਤ ਆਲੇ -ਇਮਰਾਨ ਆਇਤ-97)

ਦੂਜਾ ਦਰਜਾ: ਈਮਾਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਹਿੱਸਾ 'ਲਾ ਇਲਾਹ ਇੱਲਾ ਅੱਲਾਹ' ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੀਚਾ ਹਿੱਸਾ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਚੀਜ਼ ਹਟਾਉਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਯਾ ਈਮਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਛੇ ਸਥੰਭ ਹਨ: ਕਿ ਤੂੰ ਅੱਲਾਹ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ

ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਖ਼ਿਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਤਕਦੀਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ।

ਇਹਨਾਂ ਛੇ ਅਰਕਾਨਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸਰਵ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਰੱਬ ਦਾ ਇਹ ਕਥਨ ਹੈ:

﴿لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ...﴾

ਨੇਕੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਪੂਰਬ ਜਾਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਕਰ ਲਓ ਅਸਲ ਵਿਚ ਨੇਕੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੋ ਜਿਹੜਾ ਅੱਲਾਹ, ਆਖ਼ਿਰਤ ਦੇ ਦਿਨ, ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ, (ਅਕਾਸ਼ੀ) ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ 'ਤੇ ਈਮਾਨ ਲਿਆਵੇ... (ਸੂਰਤ ਅਲ -ਬਕਰਹ ਆਇਤ-177)

ਕਦਰ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾

ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਸਾਂ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸਾਜੀ ਹੈ। (ਸੂਰਤ ਅਲ-ਕਮਰ ਆਇਤ- 49)

ਤੀਜਾ ਮਰਤਬਾ: ਇਹਸਾਨ, ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਰੁਕਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ﴾

ਸੱਚ ਜਾਣੋ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਪਰਹੇਜ਼ਗਾਰ (ਰੱਬ ਤੋਂ ਡਰਨ ਵਾਲੇ) ਅਤੇ

ਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਹੀ ਹੈ।¹²⁸ (ਸੂਰਤ ਅਨ-ਨਹਲ ਆਇਤ-128)

ਅਤੇ ਰੱਬ ਤਆਲਾ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ:

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾ الَّذِي يَرِنُكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾ وَتَقْلُبُكَ فِي السَّجْدِ ﴿٢١٩﴾﴾

(ਹੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸ:!) ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਭਰੋਸਾ ਉਸੇ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਮਿਹਰਬਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖੋ।

ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ (ਨਮਾਜ਼ ਲਈ) ਖੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ²¹⁸

ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਹਾਡਾ ਉਠਣਾ ਬੈਠਣਾ ਵੀ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। (ਸੂਰਤ ਅਸ਼-ਸੁਅਰਾ ਆਇਤ-217-219)

ਅਤੇ ਰੱਬ ਤਆਲਾ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ:

﴿وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْءَانٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ...﴾

(ਹੇ ਨਬੀ!) ਜਿਸ ਹਾਲ ਵਿਚ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਵੱਲੋਂ ਨਾਜ਼ਿਲ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕੁਰਆਨ ਵਿਚ ਜੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਹੋ ਲੋਕ! ਤੁਸੀਂ ਜੇ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ... (ਸੂਰਤ ਯੂਨੁਸ ਆਇਤ-61) ਆਇਤ।

ਸੁੰਨਤ ਤੋਂ ਸਬੂਤ: ਜਿਬਰੀਏਲ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਦੀਸ, ਉਮਰ ਰਜ਼ੀਅੱਲਾਹੁ ਅੰਹੁ ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ، إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ، شَدِيدُ بَيَاضِ

الْقِيَابِ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ، لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ، وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ، حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ، وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ!

ਇੱਕ ਦਿਨ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਰਸੂਲ ﷺ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸੀ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਬਹੁਤ ਚਿੱਟੇ ਅਤੇ ਵਾਲ ਬਹੁਤ ਕਾਲੇ ਸਨ। ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਫ਼ਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਹਿਚਾਣਦਾ ਸੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਨਬੀ ﷺ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਗੋਡਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪ ﷺ ਦੇ ਗੋਡਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹਥੇਲੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪੱਟਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ: "ਹੇ ਮੁਹੰਮਦ!

أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ؟

ਮੈਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْإِسْلَامُ: أَنْ تَشْهَدَ أَلَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحَجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا، قَالَ: صَدَقْتَ - فَعَجِبْنَا لَهُ، يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ -.

ਤਾਂ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਰਸੂਲ ﷺ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਇਸਲਾਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿਓ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਮਾਬੂਦ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ﷺ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਰਸੂਲ ਹਨ, ਨਮਾਜ਼ ਕਾਇਮ ਕਰੋ, ਜ਼ਕਾਤ ਅਦਾ ਕਰੋ, ਰਮਜ਼ਾਨ ਦੇ ਰੋਜ਼ੇ ਰੱਖੋ, ਅਤੇ ਬੈਤੁੱਲਾਹ ਦਾ ਹੱਜ ਕਰੋ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੋ" ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਕਿਹਿੰਦੇ ਹੋ" - ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ, ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ؟

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ: "ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਈਮਾਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?"

قَالَ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ
خَيْرِهِ وَشَرِّهِ، قَالَ: صَدَقْتَ.

ਕਿਹਾ: "ਕਿ ਤੂੰ ਅੱਲਾਹ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਰਸੂਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਖ਼ਿਰਤ ਦੇ ਦਿਨ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਤਕਦੀਰ ਦੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੇਂ," ਕਿਹਾ: "ਤੂੰ ਸੱਚ ਕਿਹਾ।"

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ؟

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ: "ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?"

قَالَ: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ.

ਫਰਮਾਇਆ: ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ؟

ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਕਯਾਮਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?"

قَالَ: مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ.

ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا؟

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ: “ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?”

قَالَ: أَنْ تَلِدَ الْأُمَمُ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْحَفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ، يَعْطَاوُلُونَ فِي الْبُنْيَانِ.

ਅੱਪ ﷺ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ: "ਇਹ ਕਿ ਲੱਡੀ ਆਪਣੀ ਮਾਲਕਣ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ, ਨੰਗੇ ਸਰੀਰ, ਕੰਗਾਲ, ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਚਰਵਾਹਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖੋਗੇ।

قَالَ: ثُمَّ انْطَلَقَ فَلَبِثْتُ مَلِيًّا، ثُمَّ قَالَ لِي: يَا عُمَرُ! أَتَدْرِي مَنِ السَّائِلُ؟ قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ، أَنَا كُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ".

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ: ਫਿਰ ਉਹ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੁਕਿਆ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ: 'ਹੇ ਉਮਰ! ਕੀ ਤੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਸੀ?' ਮੈਂ ਕਿਹਾ: 'ਅੱਲਾਹ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਰਸੂਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।' ਉਸਨੇ ਫਰਮਾਇਆ: 'ਉਹ ਜਿਬਰੀਲ ਸੀ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਦੀਨ ਸਿਖਾਉਣ ਆਇਆ ਸੀ।'

[ਤੀਜਾ ਅਸਲ]

ਤੁਹਾਡੇ ਨਬੀ ਮੁਹੰਮਦ ﷺ ਦੀ ਪਛਾਣ: ਉਹ ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਅਬਦੁੱਲਾਹ ਬਿਨ ਅਬਦੁਲ ਮੁੱਤਾਲਿਬ ਬਿਨ ਹਾਸ਼ਿਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਸ਼ਿਮ ਕੁਰੈਸ਼ ਤੋਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਰੈਸ਼ ਅਰਬਾਂ ਤੋਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਰਬ ਇਬਰਾਹੀਮ ਖਲੀਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਇਸਮਾਈਲ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ

ਸਾਡੇ ਨਬੀ ਉੱਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਸੀਸਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਵੇ।

ਅਤੇ ਆਪ (ਸ.) ਦੀ ਉਮਰ ਤੇਰ੍ਹਨ ਸਾਲ ਸੀ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਨਬੂਵਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਤੇ ਤੇਈ ਸਾਲ ਨਬੀ ਅਤੇ ਰਸੂਲ ਵਜੋਂ ਸਨ।

ਆਪ ﷺ ਨੂੰ 'ਇਕਰਾ' ਨਾਲ ਨਬੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਲ-ਮੁੱਦੱਸਿਰ' ਨਾਲ ਰਸੂਲ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਆਪ ﷺ ਦਾ ਵਤਨ ਮੱਕਾ ਹੈ।

ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਿਰਕ ਤੋਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਤੌਹੀਦ ਵੱਲ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ:

﴿يَا أَيُّهَا الْمَدْيَنِيُّ ۖ قُمْ فَأَنْذِرْ ۚ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۚ وَوَيْلَاكَ فَطَهِّرْ ۚ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ۚ وَلَا تَمْنُنَ تَسْتَكْبِرُ ۚ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ۚ﴾

ਹੇ ਕਪੜਾ (ਕੰਬਲ) ਓੜ ਲਪੇਟ ਕੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ!
ਉਠੋ ਅਤੇ (ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ) ਡਰਾਓ।
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕ-ਸਾਫ਼ ਰੱਖੋ।
ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੋ।
ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਹਿਸਾਨ ਨਾ ਕਰੋ।
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਲਈ ਸਬਰ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਓ। (ਸੂਰਤ ਅਲ-ਮੁੱਦੱਸਿਰ ਆਇਤ-1-7)

ਅਤੇ ਅਰਥ

﴿قُمْ فَأَنْذِرْ﴾

ਉਠੋ ਅਤੇ (ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ) ਡਰਾਓ। ਸ਼ਿਰਕ ਤੋਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੌਹੀਦ ਵੱਲ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ)

ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
ਅਰਥਾਤ: ਤੌਹੀਦ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰ।

(وَوَيْبَاكَ فَطَهِّرْ)

ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕ-ਸਾਫ਼ ਰੱਖੋ।
ਭਾਵ: ਆਪਣੇ ਅਮਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਰਕ ਤੋਂ ਪਾਕ ਕਰੋ।

(وَأَلْرُّجَزَ فَأَهْجُرْ)

ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੋ।

ਅਰ-ਰੁਜ਼ੁ: ਮੁਰਤੀਆਂ। ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ: ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸ ਸਾਲ ਤੌਹੀਦ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਵੱਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜ ਵਕਤ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਫਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਦੀਨਾ ਵੱਲ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ।

ਅਤੇ ਹਿਜਰਤ ਬਹੁਦੇਵਵਾਦ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਉੱਮਤ 'ਤੇ ਸ਼ਿਰਕ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਆਮਤ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةَ ظَالِمِينَ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٧٧﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٧٨﴾﴾

ਜਿਹੜੇ (ਮੁਸਲਮਾਨ) ਲੋਕ ਕਾਫ਼ਿਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕਿਸ ਹਾਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ? ਉਹ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਾਂ। (ਭਾਵ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦੇ) ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੇ ਤੋਂ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਜਾਂਦੇ। ਇਹੋ ਲੋਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਨਰਕ ਹੋ ਅਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੈੜਾ ਟਿਕਾਣਾ ਹੋ।

ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਪੁਰਸ਼, ਇਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਜਿਹੜੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਹੀ ਬੇਵਸ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਨਿੱਕਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਹੋ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਸਤੇ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋ। [ਅਨ-ਨਿਸਾ: 97-98].

ਅਤੇ ਰੱਬ ਤਆਲਾ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ:

﴿يَعْبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّيَ فَاعْبُدُونِ ﴿٢٠٨﴾﴾

(ਅੱਲਾਹ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ) ਹੇ ਮੇਰੇ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਬੰਦਿਓ! ਮੇਰੀ ਧਰਤੀ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ (ਜੇ ਇਹ ਕਾਫ਼ਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਓ) ਮੈਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਹੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰੋ। (ਸੂਰਤ ਅਲ-

ਅਨਕਬੂਤ ਆਇਤ:56)

ਅਲ-ਬਰਾਵੀ (ਰੱਬ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ) ਨੇ ਕਿਹਾ: ਇਸ ਆਇਤ ਦੇ ਨਾਜ਼ਿਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ: ਮੱਕੇ ਦੇ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿਜਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਈਮਾਨ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਿਆ।

ਸੁੰਨਤ ਤੋਂ ਹਿਜਰਤ ਦਾ ਸਬੂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਥਨ ਹੈ:

"لَا تَنْقَطُعُ الْهَجْرَةُ حَتَّى تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ، وَلَا تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا".

ਹਿਜਰਤ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦ ਤੱਕ ਤੌਬਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਤੌਬਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦ ਤੱਕ ਸੂਰਜ ਪੱਛਮ ਵੱਲੋਂ ਚੜ੍ਹ ਨਾ ਜਾਏ।

ਜਦੋਂ ਆਪ (ਸ.) ਮਦੀਨਾ ਵਿੱਚ ਵਸ ਗਏ, ਤਾਂ ਆਪ (ਸ.) ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਬਾਕੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ: ਜ਼ਕਾਤ, ਵਰਤ, ਹੱਜ, ਅਜ਼ਾਨ, ਜੇਹਾਦ, ਨੇਕੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ। ਆਪ (ਸ.) ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਦਸ ਸਾਲ ਲਗਾਏ।

ਆਪ ﷺ ਵਫ਼ਾਤ ਪਾ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ: ਕੋਈ ਭਲਾਈ ਐਸੀ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਆਪ ਨੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਬੁਰਾਈ ਐਸੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਪ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

ਅਤੇ ਜਿਸ ਭਲਾਈ ਵੱਲ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਹ ਤੌਹੀਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਜਿਸਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਜਿਸ ਸ਼ਰ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਡਰਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ: ਸ਼ਿਰਕ, ਅਤੇ ਹਰ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਭੇਜਿਆ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਜਿੰਨਾਂ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ; ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ:

﴿قُلْ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنِّى رَسُوْلُ اللّٰهِ اِىۤنۡكُمۡ جَمِیۡعًا...﴾

(ਹੇ ਮੁਕੰਮਲ ਸ :!) ਕਹਿਦਿਓ ਕਿ ਹੇ ਲੋਕੋ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਪੈਗ਼ੰਬਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਅੱਲਾਹ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹਾਂ... [ਸੂਰਤ ਅਲ-ਆਰਾਫ: 158]

ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦੀਨ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿...اَلۡیَوْمَ اٰكَمَلْتُ لَكُمۡ دِیۡنَكُمۡ وَاَتَمَمْتُ عَلَیۡكُمۡ نِعْمَتِی وَّرَضِیْتُ لَكُمُ الْاِسۡلَمَ

﴿...دِیۡنًا...﴾

ਅੱਜ ਮੈਨੇ (ਅੱਲਾਹ ਨੇ) ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਦੀਨ (ਧਰਮ) ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਆਮਤ ਪੂਰੀ ਉਤਾਰ ਛੱਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਧਰਮ ਵਜੋਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੂਰਤ ਅਲ-ਮਾਈਦਾ: 3

ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿اِنَّكَ مَیۡتٌ وَّاِنَّهُمۡ مَّیۡتُوۡنَ ﴿ۛ﴾ ثُمَّ اِنَّكُمۡ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ عِنۡدَ رَبِّكُمۡ تَخَتَمُوۡنَ ﴿ۛ﴾﴾

(ਹੇ ਨਬੀ!) ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਮਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ

ਵੀ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਫੇਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਿਆਮਤ ਦਿਹਾੜੇ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਝਗੜਾ ਕਰੋਗੇ। [ਸੂਰਤ ਅਜ਼-ਜੁਮਰ: 30-31]

ਅਤੇ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਬੂਤ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ:

﴿مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ۗ﴾

ਅਸੀਂ ਇਸੇ (ਮਿੱਟੀ) ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਇਸੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁੜ ਪਰਤਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਮੁੜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਬਾਰਾ ਕੱਢਾਂਗੇ। (ਸੂਰਤ ਤਾ-ਹਾ ਆਇਤ -55) ਅਤੇ ਰੱਬ ਤਆਲਾ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ:

﴿وَاللَّهُ أَنْتَبَّكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۗ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ۗ﴾

ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧਰਤੀਓ (ਅਦਭੁਤ ਰੂਪ ਨਾਲ) ਉਗਾਇਆ ਹੈ।

ਫੇਰ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸੇ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਮੇੜ ਲਿਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁੜ ਕੱਢੇਗਾ। (ਸੂਰਤ ਨੂਹ ਆਇਤ-17-18)

ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਉਥਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, (ਲੋਕਾਂ ਦਾ) ਹਿਸਾਬ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਮਲਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ:

﴿...لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسْتَوُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى﴾

...ਸੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ (ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ) ਬੁਰਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਣੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੇਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਬਦਲਾ ਦੇਵੇ। (ਸੂਰਤ ਅਨ-ਨਜਮ ਆਇਤ-31)

ਅਤੇ ਜਿਸਨੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੀ ਉੱਠਣ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਇਆ, ਉਸਨੇ ਕੁਫਰ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ:

﴿رَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۗ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾

ਇਨਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ (ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ) ਕਦੇ ਵੀ (ਜਿਉਂਦਾ) ਉਠਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। (ਹੇ ਨਬੀ!) ਆਖ ਦਿਓ, ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ, ਮੇਰੇ ਰੱਬ ਦੀ ਸੁੰਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਫੇਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ (ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ) ਕਰਦੇ ਸੀ। ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅੱਲਾਹ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੌਖਾ ਹੈ। [ਸੂਰਤ ਅਤ-ਤਗਾਬੁਨ: 7]

ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਸਾਰੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀਆਂ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ; ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਕਥਨ ਹੈ:

﴿رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...﴾

ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀਆਂ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੇ ਅਜ਼ਾਬ ਤੋਂ ਡਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਸੂਲ ਭੇਜੇ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਰਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਸਿਰ ਕੋਈ ਆਰੋਪ ਲਾਉਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਨਾ ਰਹੇ... (ਸੂਰਤ ਅਨ-ਨਿਸਾ ਆਇਤ-165)

ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਨੂਹ ਅਲੈਹਿਸ ਸ਼ਾਂ ਹਨ।

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਖਰੀ ਮੁਹੰਮਦ (ਸ.) ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਸਿਲ-ਸਿਲੇ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਕੜੀ ਹਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਨਬੀ ਨਹੀਂ

ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ...﴾

(ਹੇ ਲੋਕੋ! ਸੁਣੋ ਕਿ) ਮੁਹੰਮਦ (ਸ:) ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਹ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਰਸੂਲ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਪਕ ਹਨ... [ਸੂਰਤ ਅਲ-ਅਹਜ਼ਾਬ: 40]

ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਨੂਹ ਹਨ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫੁਰਮਾਨ:

﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَاللَّيِّسَ مِن بَعْدِهِ...﴾

(ਹੇ ਨਬੀ!) ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਹੀ (ਰੱਬੀ ਪੈਗਾਮ) ਭੇਜਿਆ ਹੇ ਜਿਵੇਂ ਨੂਹ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨਬੀਆਂ ਵੱਲ (ਵਹੀ) ਭੇਜੀ ਸੀ... (ਸੂਰਤ ਅਨ-ਨਿਸਾ-163)

ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਹਰ ਉੱਮਤ ਵੱਲ ਇੱਕ ਰਸੂਲ ਭੇਜਿਆ - ਨੂਹ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਹੰਮਦ ਤੱਕ - ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ, ਅਤੇ ਤਾਗੂਤ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦਲੀਲ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਇਹ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

ਅਸੀਂ ਹਰ ਉੱਮਤ ਵਿਚ ਇੱਕ ਰਸੂਲ (ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ) ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਹੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤਾਗੂਤ ਤੋਂ ਬਚੋ...

(ਸੂਰਤ ਅਨ-ਨਹਲ: 36)

ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਸਾਰੇ ਬੰਦਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: ਤਾਗੂਤ

ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ 'ਤੇ ਈਮਾਨ ਲਿਆਉਣਾ।

ਇਬਨ ਅਲ-ਕਯਿਮ, ਰੱਬ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ, ਨੇ ਕਿਹਾ: ਤਾਹੁਤ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: ਉਹ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਮਾਬੂਦ (ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ), ਜਾਂ ਮਤਬੂਅ (ਜਿਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ), ਜਾਂ ਮੁਤਾਅ (ਜਿਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ)।

ਅਤੇ ਤਾਹੁਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪੰਜ ਹਨ: ਇਬਲੀਸ (ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਹਨਤ ਹੋਵੇ), ਉਹ ਜਿਸ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਬਾਦਤ ਵੱਲ ਬੁਲਾਵੇ, ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਗ਼ੈਬ ਦੇ ਇਲਮ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਜਾਣਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਨਾਜ਼ਿਲ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰੇ।

ਸਬੂਤ: ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۚ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ

فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٦٠﴾

ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂ ਜੇ ਹਿਦਾਇਤ (ਸੱਚਾ ਧਰਮ) ਗੁਮਰਾਹੀ (ਬੁਠੇ ਧਰਮਾਂ) ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੋ। ਮੈਂ ਜਿਹੜਾ ਕੋਈ ਤਾਹੁਤ (ਅੱਲਾਹ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਦੂਜੇ ਇਸ਼ਟ) ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ 'ਤੇ ਈਮਾਨ ਲੈ ਆਵੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਹਾਰੇ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਟੂਟਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਅੱਲਾਹ (ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ) ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਹੋ। (ਸੁਰਤ ਅਲ-ਬਕਰਰ ਆਇਤ-256) ਅਤੇ ਇਹ ਹੀ "ਲਾ ਇਲਾਹ ਇੱਲੱਲਾਹ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਦੀਸ ਵਿੱਚ ਹੈ:

"رَأْسُ الْأَمْرِ: الْإِسْلَامُ، وَعَمُودُهُ: الصَّلَاةُ، وَذُرْوَةُ سَنَامِهِ: الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ."

ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਿਰ (ਮੂਲ): ਇਸਲਾਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਥੰਭ (ਖੰਭ):
ਨਮਾਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਚੋਟੀ ਤੇ ਉਚਾਈ: ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ
ਜਿਹਾਦ ਹੈ।

ਅਤੇ ਅੱਲਾਹ ਤਯਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

Index

[ਪਹਿਲਾ ਮੁਲ]	6
[ਦੂਜਾ ਅਸਲ]	13
[ਤੀਜਾ ਅਸਲ]	22

***

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and
the Prophet's Mosque in languages.

